

# ROZOHRA SITUÁCIÍ PRI VELITEĽSKO-ŠTÁBNÝCH CVIČENIACH

Súčasný boj kladie vysoké požiadavky na politickú a bojovú pripravenosť vojsk a vyžaduje od veliteľov a štábov vysoké znalosti, organizačné schopnosti, samostatnosť, iniciatívu pri velení v zložitých situáciách.

Pripravenosť na plnenie týchto náročných úloh dosahujeme systematickou, cieľavedomou a všestrannou výchovou a prípravou veliteľov a štábov v poli. Jednou z týchto foriem sú i veliteľsko-štábne cvičenia. Súdrh minister v Rozkaze na výcvikový rok 1980—81 stanovil: „Vytvárať složitou dynamickou situáciu, hlboko promýšľať obsah, spôsob a dobu procvičenia každého učebného úkolu. Rozehru bojovej činnosti provádieť s ohľadom na prijatú a realizovanú rozhodnutí cvičiacich a reálnou činnosť vojsk.“

Aj v minulých číslach Vojenskej mysle boli o veliteľsko-štábnych cvičeniach zverejňované názory a skúsenosti hlavne o ich príprave a riadení, o rozohre situácií na základe rozhodnutí cvičiacich veliteľov skúsenosti uverejňované nie sú.

Návod na organizáciu rozohry situácií bol stanovený „Metodikou práce a povinnosťami riaditeľstva cvičenia, rozhodcovskej služby pri rozohre situácií, strát a spôsobov hodnotenia bojaschopnosti jednotiek a zväzkov po jadrových úderoch“. Naše poznatky sú z cvičení vo výcvikovom roku 1979—80, predovšetkým zo stupňa zväzok, pričom plne rešpektujú uvedenú metodiku.

Rozohru bojovej činnosti uskutočňuje riadiaci cvičenia prostredníctvom riaditeľstva cvičenia a rozhodcovskej služby. Pripravuje ju skupina dôstojníkov-spracovateľov cvičenia v čele s náčelníkom skupiny rozohry na základe rozhodnutia riadiaceho cvičenia, spravidla na jeden deň (24 hodín) bojovej činnosti.

Rozohre situácie musí predchádzať dôkladná analýza rozhodnutia cvičiaceho veliteľa, na ktoré je rozohra pripravovaná.

Pri posudzovaní rozhodnutia cvičiaceho veliteľa treba zhodnotiť reálnosť kalkulácií a prepočtov, ktorými je podložené.

Po takejto analýze rozhodnutia cvičiaceho veliteľa pripraví skupina rozohry návrh rozohry situácie. Pri jeho príprave treba dbať na vytváranie zložitých, poučných a dynamických situácií, ktoré zabezpečia splnenie stanovených cieľov a učebných úloh. Volíť také, ktoré budú nútiť cvičiacich veliteľov a štáby upresňovať prijaté rozhodnutia, prípadne k nim prijímať nové rozhodnutia. Situácie musia byť rozohrávané v konkrétnych a reálnych časoch rešpektujúcich platné zásady vedenia bojovej činnosti vlastnými vojskami a nepriateľom. V prípade, že prijaté rozhodnutie cvičiaceho veliteľa neriešilo dôsledne všetky potrebné otázky aj keď bolo možným variantom, musíme rozohrou situácií nútiť cvičiaceho veliteľa a štáb, aby ich riešil v priebehu vedenia boja.

Po schválení zámyslu rozohry situácií riadiaci cvičenia musí pristúpiť k podrobnému rozpracovaniu jednotlivých situácií. Tieto situácie zpracúvať k rozhodujúcim otázkam bojovej činnosti (zasadenie, odrážanie protisečí nepriateľa, násilný prechod vodnej prekážky, prechod do prenasledovania atď.) v časových intervaloch (každé 2—4 h) potrebných pre tvorbu bojových hlásení cvičiacich veliteľov a štábov.

Pri rozpracúvaní jednotlivých situácií je ďalej nevyhnutné vziať do úvahy:

- organizáciu prieskumu, najmä jeho komplexnosť, aktívnosť a nepretržitosť, včasnosť zistenia prostriedkov jadrového napadnutia a ďalších dôležitých objektov, presnosť odovzdávania súradníc a rýchlosť ničenia cieľov;
- nepretržitosť velenia;
- schopnosť široko využívať manéver a terén;
- presnosť splnenia nevyhnutných opatrení pre zabezpečenie bojovej činnosti;
- straty osôb, bojovej techniky a materiálu po jadrových úderoch nepriateľa a bojovej činnosti.

Skupina rozohry pripraví rozohry situácií tak, aby boli precvičené učebné úkoly, stanovené pre dané obdobie. Zároveň zladí spôsob rozohry situácií časovo a priestorovo. Určí a pripraví aj spôsob rozohry správ.

Pri určovaní spôsobu prípravy rozohry správ musíme brať do úvahy, ktoré správy:

- rozohrať prostredníctvom podriadených veliteľov a štábov, alebo prieskumných orgánov;
- imitovať, alebo značkovat;
- rozohrať riadiacim cvičením, alebo rozhodcovskou službou (výsledky pozorovania cvičiaceho veliteľa a štábu v teréne);
- rozohrať informáciami od nadriadených a susedov.

Spôsob rozohry správ musí zodpovedať spôsobu ich získavania. Skúsenosti potvrdili, že správy môžeme rozohrávať:

- od prieskumných orgánov kódovanými správami (pričom takto rozohrávať len správy prieskumných orgánov stupňa velenia, ktorý cvičí);
- odpočúvaním rádiovkej siete upovedomovania a výsledkov vzdušného prieskumu konaného v záujmovom pásme cvičiaceho veliteľa a štábu;
- od podriadených veliteľov a štábov kódovými správami, bojovými hláseniami, odovzdaním ukoristených bojových dokumentov nepriateľa;
- od nadriadeného kódovanými správami a styčnými dôstojníkmi s priesvitkami so situáciou;
- od susedov cez podriadených veliteľov na krídlach bojových zostáv, kó-

dovanými správami a styčnými dôstojníkmi s priesvitkami so situáciou, prípadne výmenou máp so zakreslenou situáciou;  
— pozorovaním výsledkov bojovej činnosti.

Po schválení plánu rozohry situácií, zvážení všetkých skutočností, ktoré majú vplyv na spôsob rozohry správ, pripravíme poradie, čas a druh správ, ktoré bude rozohrávať rozhodcovská služba pri cvičiacom štábe a cvičiacich podriadených veliteľoch a štáboch. Pripraviť podrobne všetky správy, ktoré bude rozohrávať rozhodcovská služba nie je možné. Zásadne treba stanoviť čiary (priestory), na ktoré vyjdú vlastné jednotky k stanoveným časom, doby a priestory rozohry ZHN a s dodržaním určených pravidiel rozohrávať všetky ďalšie správy rozhodcovskou službou pri cvičiacich veliteľoch a štáboch útvarov.

Celá príprava rozohry správ je veľmi náročná a zložitá. Nestačí ju pripraviť jednotliviec. Avšak len kvalitnou a pripravenou rozohrou správ môžeme pripraviť situácie približujúce sa skutočným bojovým podmienkam.

Po príprave celej rozohry správ skupinou rozohry, ale predovšetkým po schválení rozhodnutia cvičiacemu veliteľovi, zhromaždíme príslušníkov rozhodcovskej služby a rozobereme:

- východiskovú situáciu a zámysel strán (u vlastných vojsk stanovenú bojovú úlohu nadriadeného veliteľa) na ďalšie obdobie;
- prednosti a klady prijatého rozhodnutia cvičiaceho veliteľa;
- neúplné, nesprávne alebo neriešené úlohy prijatého rozhodnutia;
- hlavné rozohrávané situácie a čo ich rozohrou riadiaci cvičenia chce u cvičiacich veliteľov a štábov dosiahnuť;
- stanoviť, na čo sústrediť pozornosť cvičiacimi v nasledujúcom období;
- v akom rozsahu rozohrať predpokladané straty strán;
- organizačné pokyny na ďalší deň činnosti (časový a priestorový pohyb riaditeľstva cvičenia, predpokladaný pohyb miest velenia cvičiacich stupňov, lehoty odovzdania príspevkov do rozboru atď.).

Rozbor jednotlivých situácií, rozhodnutí cvičiacich veliteľov je výhodné pripraviť na fólie a meotárom premietat pre názorné pochopenie všetkými príslušníkmi rozhodcovskej služby. Vo všetkých situáciách rozohrávať činnosť druhov vojsk, otázky materiálneho, technického a zdravotníckeho zabezpečenia v závislosti od činnosti nepriateľa, plnenia úloh a predpokladaných strát vlastných vojsk. S príslušníkmi rozhodcovskej služby vyriešiť všetky nejasné otázky spojené s činnosťou cvičiacich veliteľov a štábov ako i samotných príslušníkov rozhodcovskej služby.

V priebehu vlastnej rozohry správ operatívne riadiť skupinou rozohry rozohrávanie správ v závislosti od riešenia jednotlivých situácií cvičiacimi veliteľmi. K tomu využiť rádiovú sieť cvičiacich veliteľov.

Príprava a vlastná rozohra situácií na základe rozhodnutí cvičiacich veliteľov je vyvrcholením práce pri spracúvaní a riadení veliteľsko-štábnych číení. Je veľmi náročnou činnosťou na prácu skupiny rozohry. Vyžaduje všestranne pripravených pracovníkov, schopných reagovať na prijímané rozhodnutia cvičiacich veliteľov.

Kvalitnou a všestrannou rozohrou situácií na základe rozhodnutí cvičiacich veliteľov pripravujeme a učíme veliteľov riešiť situácie v dynamike boja, vylučujeme ich šablonovitú a rozvíjame ich tvorivé schopnosti.